

Crimen Fori Ecclesiastici

Seu Decretalium Gregorii IX. Pont. Max. Liber V ; Brevi Methodo ad discentium utilitatem Expositus, In quo praecipuae circa Materiam hujus Libri Quinti, quae tum in Theoria, tum in praxi occurrunt, difficultates solvuntur, allatis etiam contrà sentientium fundamentis, & horum solutionibus

Accedunt tres Indices, unus Titulorum initio Operis, duo rerum, & verborum notabilium in calce ejusdem, prior quidem super Tomum praesentem, alter compendiosus super Universum Jus Canonicum

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1727

VD18 13510827-001

§. VI. De Revocatione Privilegiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75255](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75255)

queunt à Casibus, Papæ, aut etiam Episcopo reservatis.

16. Si personas Ecclesiasticas, præsertim coram Judicibus Delegatis à Papa, suam contra eos Justitiam prosequentes, in debite vexare, aut ad loca plura, præsertim multum remota, conveniendi causâ trahere præsumant. *Clem. cit.*

217. Omnibus his, qui à n. 213. positi sunt, per eandem *Clem.* imponitur poenitentia duorum mensium, & Prælati illorum, si occasione horum excessuum acceperint aliquid, & requisiti fuerint ab iis, in quorum præjudicium ea ad Prælatos sic pervenerunt, nec satisfecerint intra mensem partibus læsis, suspensionem incurrunt ab Officio, & omni administratione.

Denique, quemadmodum non de-²¹⁸ cet, privilegiatos in privilegiorum suorum usu excedere, ita etiam non oportet, ut alii privilegia Exemptorum violent; & hi, qui privilegiis alienis derogant, merito suis privandi sunt, ut statuitur c. *dilecti 4. b. tit.* Ratio est, quia non sunt ei sua Jura servanda, qui non metuit aliena violare. *can. si decet 22. caus. 25. q. 2. Abb. inc. 4. cit. n. 1. Barbof. ibid. n. 2. ubi n. 3. addit, per hoc non excludi alias poenas Jure præscriptas contra Judices negligentes in administratione Justitiæ, vel qui per dolum, aut imperitiam malè judicant: de quibus dictum est Libr. 2. Tit. 27. n. 110. & seqq.*

§. VI.

De Revocatione Privilegiorum.

S U M M A R I U M.

219. &c. Qualia privilegia revocari possunt?
221. &c. An revocari possint gratis concessa subdito?
224. &c. An concessa eidem per contractum?
227. &c. Quis revocare privilegia possit?
229. &c. Quibus modis revocari possint?

231. &c. Quando derogetur privilegio per actum contrarium exercitum à concedente?
234. &c. An & quanam privilegia Regularium sint revocata?
240. &c. Quid, & cujus valoris sint viva vocis Oraculo concessa?
244. &c. Quando revocatio privilegii vim suam, & effectum habeat?

Ultimus hic modus est, quo tolli Privilegium potest, præ cæteris tamen loco speciali dignus, quia majorès, quàm circa alios, difficultates quoad eum moveri possunt.

219. Quæritur 1. qualia privilegia revocari possint? *Et 1. quidem dubitatur, an revocari à concedente, vel hujus Successore possit privilegium concessum non subdito, & ab hoc acceptatum? 2. non posse, nisi ex causa publica. Ita Abb. in c. novit. 13. de Judic. n. 23. Felin. ibid. à n. 8. Decius n. 4. Suarez l. 8. de LL. c. 37. n. 2. Laym. l. 1. tr. 4. c. 23. n. 24. Pontius l. 8. de Matr. c. 19. n. 12. Palao tr. 3. D. 4. p. 31. §. 1. n. 2. Pirhing hic n. 186. Engl. n. 21. König n. 28. Wiestner n. 59. Reiffenstuel n. 121. Begnud. V. privilegium n. 5.* Ratio est, quia tale privilegium, postquam acceptatum est, transit in pactum, seu contractum, quo privilegiato acquiritur jus propriè dictum, hoc autem non subdito auferri non potest, nisi ex causa publica.

220. Dixi, nisi ex causa publica; nam si privilegium vergere incipiat in damnum Reip. vel etiam Principis concedentis valde notabile, ita, ut si à principio damnum id accidisset, privilegium censeretur injustum, & iniquum, Successor privilegium illud re-

vocare potest, vel etiam ipse Princeps concedens non servare, ut Felin. l. cit. Suar. n. 3. Palao n. 4. Pirhing n. 127. Reiffenstuel n. 121. docent: & ratio est, quia conditio illa, sive exceptio ex natura rei intelligitur inclusa in prima concessione privilegii. Imò eo casu privilegium non revocatur propriè, sed per seipsum cessat; quia concedi videtur sub hac tacita conditione, dummodo damnosum non sit concedenti, & Republicæ; aliàs concessio irrationabilis foret.

Dub. 2. utrum à Principe, vel hujus Successore possit revocari privilegium gratis concessum subdito? 2. distinguendum inter privilegium merè gratiosum, & remuneratorium. Si merè gratiosum sit, & nullius meriti respectu datum, revocari quidem validè potest, non tamen decenter, & licitè, nisi urgeat justa causa. Ita Felin. in c. 13. de Jud. n. 8. & seq. Sylv. V. privilegium n. 10. dict. 7. Suar. l. 8. de LL. c. 37. n. 10. Sanch. de Matr. l. 8. D. 33. n. 1. Salas D. 17. de LL. sect. 14. n. 70. & D. 20. sect. 18. n. 126. Laym. l. 1. tr. 4. c. 23. n. 25. Bonacin. D. 1. q. 3. p. 8. §. 3. n. 16. Palao. tr. 3. D. 4. p. 21. §. 1. n. 1. Pirhing n. 187. Wiestner n. 59. & 61. Reiffenstuel n. 120. Quòd validè revocari possit, patet, quia jus, quod per tale privilegium

gium conceditur, non transit in dominium subditi, cui conceditur, & ita semper pendet à mera voluntate Principis. Quòd verò sine culpa saltem veniali revocari nequeat, ex eo colligitur; quia beneficium Principis decet esse mansurum; & estque inconstantiæ, & levitatis voluntatem mutare sine causa.

221 Quoad alterum de Remuneratorio, dico, remunerationem posse deberi ex Justitia, vel solum ex gratitudine. Si ex Justitia debetur, certum est, privilegium sic datum revocari non posse: sed tunc non est gratis concessum. Si ex gratitudine solum, etsi non tam irrevocabile sit, sicut illud, quod ex Justitia datum est (nam hujus fortius est vinculum) est tamen adhuc irrevocabile, nisi remuneratio sit excessiva, Ita Suar, l. cit. n. 6. Sanch. n. 5. Laym. n. 25. Bonac. n. 2. Palao §. 2. n. 4. Pirh. n. 187. König n. 28. Ratio est, quia quocumque modo debita sit, cedit privilegiatus illius debito ob privilegium sibi concessum.

223 An verò casu, quo revocatur ejusmodi Privilegium remuneratorium, opus sit compensatione, controversia moveri potest. Et ratio dubitandi est, quia revocans ejusmodi privilegium reducit rem in pristinum statum, & conf. reddit privilegiato sua merita, quorum cessionem fecerat ob privilegium; cum autem illa merita, non exposculent ex Justitia compensationem, non videtur illi compensatio debita esse. Sed obligatio compensandi distingui potest, ut illam distinguit Palao l. cit. n. 5. juxta quem etsi compensatio non debeat ex Justitia propter merita, probabilius tamen debetur ex Justitia propter cessionem, quam fecerat privilegiatus ob privilegii consecutionem; nam hæc cessio est pretio aestimabilis, cum sit actio damnosa cedenti, & utilis cessionario: quæ tamen nunquam reddit, etsi redeant merita.

224 Dub. 3. an Princeps, vel hujus Successor revocare possit privilegium concessum subdito per contractum? R. concedi posse vel per pactum, aut contractum onerosum, vel per lucrativum tantum, sive per donationem. Neutro modo Princeps revocare privilegium sic datum potest sine justa causa. Ita Suar, c. 37. cit. n. 5. & seqq. Sanch. D. 37. n. 2. & 3. Laym. n. 25. Bonac. n. 5. Pont. n. 13. Palao §. 1. cit. n. 2. Engl. n. 22. Pirhing n. 187. Wiestner n. 60. Reiffenstuel n. 122. Begnudell. n. 6. Et quidem quòd privilegium, concessum subdito per contractum, Princeps revocare nequeat, patet, quia etiam Princeps tenetur pacta, cum subditis inita, servare; nam ex his oritur obligatio Justitiæ. Quòd verò etiam revocare nequeat privilegia per contractum merè lucra-

tivum, seu donationem concessa, pariter constat; nam privilegium, concessum subdito per donationem, post hujus acceptationem in dominium transit subditi. atqui Princeps non potest sine causa rem suam auferre subdito, cujus ille dominium habet, ergo &c.

Dixi Sine justa causa; nam ex causa²²⁵ justa potest revocare privilegia à se, vel antecessoribus data. Est autem causa ad revocationem sufficiens omnis illa, quæ sufficit, ut revocetur donatio subdito facta, & in quibus Princeps spoliare bonis suis subditos potest: imò eo casu non tam est revocatio, quàm cessatio privilegii, cum ut n. 220. supra dictum est, privilegia videantur sub tacita hac conditione data, ut durent tamdiu, quamdiu ad publicam utilitatem cessatio illorum non pertinuerit. Ita Palao n. 5. qui putat, Principem teneri probare causam; aliàs nihil esset firmum, sed facillimo negotio posset Princeps jus tertio acquisitum auferre.

Si Princeps ob publicam necessitatem²²⁶, vel aliam causam urgentem rescindat contractum onerosum, & revocet privilegium subdito ex tali contractu datum, compensationem illi tenetur facere, si commode fieri potest: & ratio est, quia Princeps non est absolutus Dominus rerum subditi, & hic non tenetur gratis remittere jus suum. Contrà, si revocet privilegium datum subdito ex contractu, vel pacto merè lucrativo, seu per donationem; tunc enim non est necessarium, ut ab eo compensatio ulla fiat subdito, prout Suar. n. 9. Palao n. 6. Pirhing n. 187. & alii communiter docent; nam in hoc ratio cessat, ob quam compensari debet in privilegio per contractum onerosum concessio, cum nulla fiat commutatio rei ad rem. Adde, quod non satis credibile sit, quod concedens tale privilegium voluerit sibi imponere obligationem non revocandi illud justa causa intercedente, nisi facta compensatione: imò potius præsumitur contrarium.

Queritur 2. quis revocare privilegia²²⁷ possit gratis concessa subdito? R. 1. id potest concedens: & hoc verum est non tantum, quando concedens privilegium est supremus Princeps, sed procedit etiam de inferioribus Magistratibus, qui Superiorem recognoscunt. Suar, l. 8. de LL. c. 37. n. 12. & 13. Pont. l. 8. de Matr. c. 19. n. 15. Laym. l. 1. tr. 3. c. 23. n. 25. Palao tr. 3. D. 4. p. 21. S. 3. n. 1. Pirhing hic n. 188. Excipitur, nisi privilegium ab inferiore datum sit confirmatum à Superiore; quia ratione confirmationis pendet à voluntate confirmantis: conf. sine hujus consensu ab inferiore amplius revocari non potest. Idem dicendum ait Palao, & ab hoc cit. de quacunque Dispensatione,

ne, quam inferior in Lege Superioris potestate ab hoc accepta fecit: quia pro toto illo tempore Legem Superioris abstulit ex voluntate Superioris, igitur obligationem sine hujus Voluntate revocare non potest, & Legem restituere; nam ad hoc non minus, quam ad prius Superioris consensu opus est, cum sit in re, quae potestatem illius ordinariam excedit.

228 2. Non tantum concedens privilegium, sed etiam hujus Successor revocare potest privilegium, ab Antecessore concessum, Suar. n. 11. Palao n. 1. Pirhing n. 188. Ratio est, quia succedit in aequali potestate, & est una, eademque persona per fictionem Juris cum Antecessore. Adde, quod Antecessor ligare manum Successoris non possit.

3. Privilegium concessum ab inferiore revocari potest a Superiore illius: requiritur tamen causa, sine qua etiam Princeps Supremus non revocat licite; quia talis revocatio cedit in injuriam inferioris Praelati, & in detrimentum subditorum. Si non sit supremus Princeps, probabiliter neque valida est hujusmodi revocatio; quia jura subditorum non potest tollere.

229 Dub. 1. quibus modis revocari privilegia possunt? 1. revocari posse duobus modis, expresse, vel tacite. *Expressa revocatio* fit non solum verbis expressis in specie, & in particulari, sed etiam per clausulam generalem, scilicet *non obstantibus quibuscunque privilegiis*: nam haec clausula regulariter sufficit, licet generica sit; quia sub genere comprehenduntur species. *Dixi regulariter*: nam ut Suar. l. 8. de LL. c. 38. n. 1. & seq. Sanch. l. 8. de Matr. D. 33. n. 3. Laym. in c. cum ordinem 6. de Rescript. in 6. n. 7. Palao tr. 3. D. 4. p. 21. §. 4. n. 3. Engl. hic n. 21. Pirhing n. 189. Reiffenst. n. 124. & seqq. advertunt, per ejusmodi clausulam generalem non revocantur. 1. privilegia in Corpore Juris contenta. 2. eo tenore expressa, ut revocari non possint, nisi de iis expressa, & specialis mentio fiat. 3. per modum Contractus, vel in remunerationem meritorum concessa. Quodsi tamen aliunde & clare constaret, quod Princeps sub verbis generalibus etiam haec privilegia comprehensa velit, etiam his derogatum erit; quia non mens verbis, sed verba menti sunt conformanda.

230 *Tacita revocatio* fit per actum Principis directe contrarium privilegio, qui non potest subsistere, nec habere effectum intentum, saltem adaequatum, sine derogatione privilegii prius concessi, dummodo possit praesumi, eum scire, vel recordari privilegii antea concessi; nam si adsit, vel praesumi possit ignorantia, per ejusmodi actum non derogatur privilegio: & ratio est, quia

haec derogatio debet esse libera, & voluntaria. talis autem esse non potest, nisi ex cognitione saltem virtuali derogantis procedat, Colligitur aperte ex c. nonnulli 28. de Rescript. c. licet 1. de Const. in 6. §. l. idem Ulpianus 12. §. sunt & alii 1. ff. de Excusat. ubi facultas mutandi domicilium concessa Tutori censetur virtualis facultas dimittendi munus, & sollicitudinem Tutoris, si data fuerit ex Rescripto Imperatoris, scientis illum Tutorem esse.

Dub. 2. quando derogetur privilegio per actum contrarium? 1. pro hoc communiter has tradi Regulas. 1. per Legem universalem, etiam non abrogata praesens privilegia, censetur tamen revocata privilegia in Jure communi contenta, non vero specialia, & extra commune Jus, Salas de LL. D. 17. sect. 14. n. 74. Suar. l. 8. de LL. c. 39. n. 2. Laym. l. 1. tr. 4. c. 23. n. 27. Bonac. D. 1. q. 3. p. 8. §. 3. n. 15. Palao tr. 3. D. 4. p. 21. §. 4. n. 10. Pirhing hic n. 191. Reiffenst. n. 128. §. 129. Ratio est, quia illa censetur Princeps scire, ista probabiliter ignorare potest, igitur dum Legem fert contrariam privilegio, quod Juri communi insertum est, praesumitur velle eidem derogare; non vero censetur velle derogare privilegio speciali, nisi expresse mentionem illius faciat. Adde, quia hujusmodi privilegium insertum Juri communi est Jus commune. Sed Lex communis alia communi Lege abrogatur, neque necesse est, ut praecedentis fiat mentio.

2. Privilegium prius obtentum non tollitur, nec tacite revocatur per privilegium posterius, quod contrarium est priori, nisi illius prioris mentio specialis fiat, juxta c. veniens 19. & ibi Gloss. V. nullum de Praescript. Salas l. cit. Suar. n. 5. Bonac. n. 17. circ. fin. Palao n. 13. Pirhing n. 193. Reiffenstuel n. 130. Ratio est, quia cum privilegium sit Jus privatum, & particulare, ideo praesumitur Princeps secundum privilegium concessisse ex ignorantia primi, si de illo nullam mentionem faciat in concessione secundi c. licet 1. de Const. in 6. & c. ex parte 12. de Offic. deleg. Imò posterius privilegium in quo nulla facta est mentio prioris, subreptitè impetratum censetur, tacita veritate, quae exprimi debuisset, ac proinde non valet. *Excipitur* 1. nisi prius privilegium sit insertum Corpori Juris communis; nam hoc privilegium non censetur Princeps ignorare, ac proinde in hoc cessat allata ratio. Salas n. 75. Suar. n. 5. Bonac. n. 17. Palao n. 11. *Excipitur* 2. si privilegium prius sit generale, posterius speciale; nam concedendo alicui gratiam generalem non censetur Princeps sibi velle adimere potestatem concedendi gratiam specialem: conf. posterius privilegium

gium non erit propriè derogatio prioris generalis, sed quædam quasi exceptio. Suar. n. 7. *cùm cit.*

233 3. Si sententiam Judex in Judicio tulerit contrariam privilegio, quâ scilicet reus condemnatur, non obstante privilegio, non revocatur privilegium, sed sententia potius supponit nullitatem privilegii: unde si privilegiatus valorem privilegii sui sufficienter probet, perget validum esse, etiam non obstante sententiâ Judicis. Suar. n. 4. Palao n. 17. Pishing n. 196. Reiffenstuel n. 132.

234 Quæritur 3. an, & quænam privilegia Regularium à Conc. Trid. sint revocata? Certum est 1. plurima eorum privilegia non esse revocata, sed adhuc persistere in pleno suo vigore, imò ab ipso Trid. fuisse confirmata. Constat ex *sess. 25. de Regul. c. 20. fin.* ibi: *Ita ceteris omnibus presbiterorum Ordinum (Regularium) privilegia, & facultates, quæ ipsorum personas, loca, & jura concernunt, firma sint, & inlesata.* Conf. universali praxi omnium Ordinum, utentium privilegiis suis plurimis. Sed & ipsi Summi Pont. eadem privilegia passim confirmant, & nonnulla tantum excipiunt.

235 Certum est 2. revocata esse omnia, & singula privilegia Regularium ante Trid. concessa, quæ adversantur Decretis contentis in *Sess. 25. cit. de Regular. conf.* Regulares omnes exactè debent observare illa Decreta, nisi post Trid. contra illa, vel illorum aliqua haberent concessum novum privilegium. Patet ex *sess. cit. de regul. c. 21.*

Certum est 3. revocata etiam censei illa privilegia, quæ ante Trid. concessa sunt, & adversantur cuicumque ejusdem Decreto, quod habet adjectam clausulam revocatoriam illorum, ita quidem, ut Regulares privilegiis sic revocatis uti amplius nequeant etiam in foro conscientie; nam contraria sententia hodie damnata est ab *Alexandro VII.* his terminis: *Regulares possunt uti privilegiis suis, quæ sunt expressè revocata à Conc. Trid.*

236 Dubium est, an per Trid. revocata censeantur etiam privilegia Regularium, ante istud concessa, quæ alicui ex Decretis ejusdem *sess. 25.* vel priorum Sessionum adversantur, non additâ clausulâ revocatoriam illorum? Affirmant *Peyrin. Declar. Privil. tom. 2. in Const. 1. Gregorii XIII. n. 3. Donat. tom. 1. p. 1. tr. 11. q. 15. à n. 4.* Fundantur 1. quia Trid. *sess. 25. de regul. c. 22.* præcipit cuncta sua Decreta etiam à Regularibus observari, non obstantibus eorum quibuscunque privilegiis &c. ergo per hanc clausulam derogavit omnibus Regularium Privilegiis, quæ alicui cuicumque tandem Decreto illius

adversantur. 2. quia *Pius IV.* per *Bullam*, incipit. *In Principis Apostolorum Sede*, quæ refertur tom. 2. *Bullar. fol. 135.* estque inter ejusdem Pontificis Constitutiones 94. omnia, & singula, etiam Regularium quorumcunque, privilegia, sub quacunque excogitabili forma, & ex quacunque causa concessa, universaliter, & indistinctè revocat & annullat in omnibus, & singulis, in quibus illa Statutis, & Decretis Trid. contrariantur.

Contra alii cum *Rodrig. tom. 1. 237 regul. q. 8. art. 7.* Suar. l. 2. de LL. c. 18. n. 18. *Mirand. Man. Prælat. tom. 2. q. 42. art. 3. v. sed alii* Reiffenstuel hic n. 139. & *seqq.* non improbabiler docent, hæc ultima privilegia, quæ contraria sunt Decretis Trid. si ista clausulam horum privilegiorum Derogatoriam nullam sibi adjectam habeant, ab eodem Trid. non censei revocata, nec contineri in clausula, *Dummodo SS. Canonibus, & Decretis Conc. Trid. non adversentur*: cons. his privilegiis validè, & licitè utuntur Regulares non tantum in foro interno, sed etiam in externo. Ratio est, quia nulla Lex, Constitutio, vel Decretum, quamvis generaliter, vel universaliter latum, derogat particularibus locorum, aut personarum Statutis, Consuetudinibus, aut Privilegiis, nisi hoc exprimat; quia hæc probabiliter Legislator ignorare potest c. *licet 1. de Const. in 6.*

Conf. 1. Trid. in aliquibus suis Decretis addit clausulam derogatoriam consuetudinum, vel privilegiorum contrariorum, in aliis eam clausulam omittit, atqui frustra adderetur hæc clausula, si revocata essent omnia, etiam illa, respectu quorum clausula talis non apponitur, ergo &c. 2. communis, & indubitata doctrina est apud omnes ferè DD. & ipsos etiam Adversarios, quòd Trid. per sua Decreta generalia, quæ posita sunt sine ulla clausula derogatoria, non deroget specialibus Statutis, vel Consuetudinibus Locorum, aut personarum, ergo nec privilegiis, quæ extra Corpus Juris communis habentur; nam de his eadem, quæ de illis, habetur ratio, cons. eadem est Juris dispositio. 3. aliàs Trid. derogasset omnibus omnino privilegiis Regularium; nam omnia ista sunt contra Jus commune, & SS. Canones concessa. Trid. autem *sess. 25. cit. de regul. vult SS. Canones, & Leges Ecclesiasticas omnes indistinctè observari.* ergo &c. 4. consuetudo est optima interpret Legum. atqui videmus passim vigere consuetudinem, quòd Regulares liberè utantur suis privilegiis, quæ per Trid. expressè revocata non sunt, etsi alioquin contra aliquod ejusdem Concilii Decretum,

tum; sine derogatione privilegiorum positum, militent. ergo &c.

239 Ad Argumenta contraria non difficilis est responsio. Ad 1. Trid. sess. 25. c. 22. cit. tantum derogat privilegii Regularium, adversantur alicui ex Decretis cit. sess. positis de ipsis Regularibus; non verò per clausulam illam derogat privilegii, quæ militat contra aliquod Decretum, in præcedentibus Sessionibus absque derogatione privilegiorum positum: quod constat ex ipso textu; nam c. 22. cit. præcipit observari omnia, & singula NB. in superioribus Decretis, scilicet sess. 25. cit. de Regularibus specialiter habitæ, contenta. Igitur per alia Decreta, in aliis Sessionibus sine derogatione posita, privilegii Regularium non voluit derogare.

Ad 2. Bulla illa per suam clausulam vult quidem, ut non obstantibus privilegii, omnia Decreta Conc. Trid. exactè observentur, sed non in alio sensu, quam in quo observari ea vult ipsum Trid. quia Bulla hæc est confirmatoria Decretorum Trid. atque Bullæ Confirmatoris alicujus Legis necessariò intelligi debent juxta sensum, & mentem Legis, quæ corroborat, ita, ut easdem limitationes, & extensiones, quas habet, vel recipit corroborata, recipere etiam debeat corroborans, ut cum Gloss. & Felu. bene advertit Reiffenstuel n. 146. ergo &c.

240 Queritur 4. quid, & cujus valoris sint privilegia vivæ vocis Oraculo concessa? R. 1. vivæ Vocis Oraculo concessa privilegia dicuntur illa, quæ Princeps v. g. Pontifex sola voce, seu oretenus duntaxat concessit, quamvis subinde, ut etiam pro foro externo probari possint, postea in scripturam redigantur, & testimonio authentico ab iis, quibus ex officio hoc incumbit, fide digna reddantur, Reiffenstuel hic n. 194.

241 2. Pro foro interno sunt ejusdem valoris, cujus sunt privilegia in scriptis concessa: nam ut n. 13. dictum est, ad effectum, & substantiam privilegii scriptura non requiritur. Ut verò etiam in foro externo praticari valeant, non sufficit illa esse concessa, sed insuper requiritur, ut testimonio authentico confessio illorum probetur. Donat. tom. 1. p. 1. tr. 15. q. 5. n. 5. Reiffenstuel n. 151. & patet ex Const. Julii II. incipit Romani, ac Reg. Cancell. 52. Ratio est, quia aliàs quivis dicere posset, se habere privilegium vivæ vocis oraculo concessum, sicque prætextu oraculi vivæ vocis eludere Leges, & Canones in foro externo, non sine perturbatione boni communis.

242 Hodie omnia, & singula privilegia, vivæ vocis oraculo concessa quibuscunque Capitulis, Ordinibus, vel personis eorum

à quocunque tandem Pont. usque ad Urbanum Papam VIII. pro foro utroque sunt revocata, ita, ut nec in foro externo, nec in interno hujusmodi privilegii amplius uti liceat, etsi ad supplicationem Regum sint concessa, ac de iisdem verè concessis Cardinales ferant testimonium propria manu scriptum, nisi per Officiales, & ministros illos, quibus incumbit verè concessis privilegii, & favoribus per Pont. oretenus concessis, aut in futurum concedendis fidem facere, authentizata sint, ut patet ex Const. Gregorii XV. incipit Romanus, & Urbani VIII. incipit aliàs, quæ in Bullario Cherubini inter Constitutiones dicti Pontificis est 21. Secus, si ut dictum est, authentizata sint; tunc enim etiamnum valent, etiam pro foro externo, prout expressè declaravit laudatus Urbanus VIII. Const. quæ etiam incipit aliàs, & existit in Bullar. Cherub. inter Bullas hujus Pont. 141. Similiter valent pro foro conscientie vivæ vocis oraculo concessa privilegia, si postea sint confirmata per specialem Bullam ex certa scientia, & de Apostolica potestate plenitudine; nam Confirmatio talis novum jus, novamque concessionem efficit. Reiffenstuel hic n. 160.

4. Privilegia, quæ post Urbanum VIII. à Successoribus Pont. vivæ vocis oraculo concessa sunt, Constitutiones istius, & Gregorii XV. non efficiunt. Hinc valent saltem pro foro conscientie, etiam si dicto modo authentizata non sint; quia memorati Pontifices suis Constitutionibus non voluerunt, nec potuerunt Successoribus suis ligare manus, cum par in parem potestatem non habeat. Ut verò etiam pro foro externo valeant, non sufficit quodvis testimonium de eorum concessione ceteroquin fide dignum, sed debet esse tale, quoad probandum in foro externo aliàs requiritur, & sufficit: non tamen necesse est testimonium Officialium n. præc. relatorum; quia hoc solum ab Urbano VIII. requiritur ad probanda Oracula præcedentia, non verò ad futura se extendit. Reiffenst. n. 164.

Queritur 5. quando revocatio privilegii vim suam, & effectum habeat? R. cum fuerit sufficienter promulgata. Si per Legem contrariam revocatio fiat, sufficit hanc promulgari in Curia, vel loco ad id constituto: quo factò non quidem statim à die promulgationis, sed post tempus necessarium ad ejus obligationem, quod in Legibus Civilibus regulariter est duorum mensium, in Canonicis juxta stylum Curie Romanæ brevius, aut longius, revocatio sic facta effectum sortitur, ita, ut etsi aliqui adhuc in particulari invincibiliter ignorent revocationem factam, tamen privilegia elapso illo tempore non amplius

plius profint, nec uti iisdem privilegiati valide possint, Suar. l. 2. de LL. c. 40. n. 1. & segg. Laym. l. 1. tr. 4. c. 23. n. ult. Piring n. 197. Reiffensueln. 133. Ratio est, quia in Legibus communiter attenditur ad id, quod per se, & regulariter fieri solet, non verò ad ea, quæ raro, & per accidens fiunt. talis autem est in præfenti ignorantia Legis revocatoria. ergo &c.

245. Quodsi revocatio privilegii fiat ab homine, seu privatim, ea non habet effectum, priusquam privilegiato specialiter intimetur. Suar. n. 6. Laym. n. 28. Palao p. 21. §. 5. n. 2. qui cum pluribus aliis addit, non sufficere casualem notitiam, sed opus esse, ut ad privilegiatum sit ali-

quo modo destinata per Rescriptum, Epistolam, vel Nuntium ad id constitutum. Quòd specialis intimatio fieri debeat, ratio est, quia ad rectam Reip. & Ecclesie gubernationem pertinet, ut Princeps velit privilegiatos privilegijs suis uti tamdiu, usque dum agnoscant esse revocata; aliàs vellet plures actus invalidos fieri, quod non est credendum de Christiano Principe. Quòd verò non sufficiat casualis notitia, indè videtur probari; quia per quas causas aliquid nascitur, per easdem etiam dissolvitur, privilegium autem vim suam contra absentem obtinere incipit per destinationem Nuntii, Epistolæ &c. ergo simili modo revocari, & tolli debet.

S. VII.

De Privilegio Exemptionis.

S U M M A R I U M.

246. Quid sit Exemptio?

247. &c. Quotuplex?

250. Quo Jure introducta?

251. Coram quo Judice conveniendi sint Clerici, & Religiosi Exempti?

252. An per privilegium Exemptionis Exempti omnino subducantur à Jurisdictione Episcopi?

253. 254. Quibus casibus hoc subjecti sint?

255. An coram isto conveniri possint ratione delicti, vel contractus?

256. &c. Quomodo acquiratur Exemptio?

260. An si exempti sint Clerici alicujus Ecclesie, etiam exempta sit ipsa Ecclesia?

261. Si Monasterium, etiam Capella ipsi subiecta?

262. Si Abbas, etiam Monasterii membra?

263. Si Ecclesia, vel Monasterium, etiam Clerici, & Religiosi?

264. An exemptus respectu certi loci, seu rei, sit etiam exemptus respectu alterius loci, vel rei?

265. An Exemptioni renuntiari valeat?

266. &c. An, & quomodo probari debeat privilegium Exemptionis?

268. &c. Quis debeat esse tenor Litterarum Apostolicarum, ut ex iis Exemptio colligi, & probari possit?

273. &c. Quis sit Judex litis motæ super Exemptione?

275. &c. An lite, super Exemptione mota, & pendente, Ordinarius contra partem, eâ se tuentem, possit uti Jurisdictione sua?

280. &c. An Exemptio rectè colligatur ex administratione concessâ?

Requentissima Privilegii istius sit mentio, & crebræ sunt Exemptos inter, & Ordinarios lites. Unde non abs re erit, ea, quæ magis necessaria de hoc sunt, Appendicis loco annectere.

246. Quaritur 1. quid, & quotuplex sit Exemptio? 2. est liberatio à Jurisdictione Ordinarii, sive est privilegium, quo persona, vel locus ab Episcopi, vel alterius Superioris, Ordinariam Jurisdictionem habentis, potestate subtrahitur, & immediatè subijcitur Papæ. Cockier de Jurisd. Ord. in Exempt. p. 1. q. 1. à n. 3. Engl. hic n. 22. Wiestner ibid. n. 62.

247. Triplex communiter dividitur, Personalis, Localis, & Mixta. Personalis est, quæ adhæret personæ, eamque sequitur, quocumque veniat Reg. privilegium 7. in 6. Franc. in 5. 1. §. in eos b. tit. in 6. Engl. n.

22. Wiestner n. 63. Localis, quæ locus v. g. Ecclesia, Capella, Monasterium, territorium subtrahitur Jurisdictioni Ordinarii, ita, ut licet in Dicecesi sit, non ramen sit de illius Dicecesi, sed loco extra eam sito æquiparetur c. cum Capella 16. b. tit. Gloss. in Clem. 1. V. primo anno de Excess. Prælat. Barbof. in c. cum Episcopus 7. de Offic. Ord. in 6. n. 8. Engl. Wiestner l. cit. Mixta, quæ personæ, & loca, eorumque res ab Ordinarii potestate eximuntur, ita, ut iste neque in locum, neque in personas illius Jurisdictionem suam exercere, vel Tribunal ibidem pro Jurisdictione in alios exercenda erigere sine licentia proprii Prælati possit c. cum Episcopus cit. Donat. tom. 1. prax. Regul. p. 2. tr. 23. q. 1, n. 4, Engl. Wiestner l. cit.

Hinc